

REDACTIUNEA,
Administratiunea si Tipografia
Brazov, pista mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Servisii neravane nu se
primesc.
Anunțurile nu se retrimit.
Inserate
— primele la Administratiunea
Brazov și la următoarele
SIBIU de ANUNȚURI:
Vicea la M. Dukas Nachf.
Vicea la Angenfeld & Emmerich
Vicea la K. Schalek, A. O.
Vicea la Nachf. Anton Orpelik.
Vicea la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
vold (VII) Erzsébet-körut
Prețul inseratelor: o serie
armond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-ri de Duminecă 4 cor. pe s.
Pentru România și strălăuim.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și în
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administratiunea, Pista ma-
targul Inului Nr. 30. etag.
1. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
On d-nii acasă: Pe un an
cor., pe șase luni 12 cor.,
trei luni 6 cor. — Un eșar-
plar 10 bani. — Atât abor-
mentele, cât și inseratiun-
ele sunt a se plăti înainte.

Nr. 171.

Brașov, Sâmbătă-Duminică 9 (22) August

1909.

Școalele gr. cat. rom. din Sătmar.

Nori grei plutesc asupra școalelor noastre, descărcându-și trăsnelele azi asupra uneia, mâine asupra celeia. Școala, poarta cea de aur a bisericii române, e în primejdie.

Școalele, din cari s'a scos limba bisericească se află în partea de Nord-Est a comitatului, unde se imbină dieceza gr. cat. română a Orăzii cu eparhia gr. cat. rutenă (azi maghiară) a Muncaciului și în hotarul căror comune se termină graiul românesc. La dismembrarea diecezelor după naționalități a fost un blăstăm pentru dieceza Orăzii, că în parochiile adnexate diecezei între credincioșii Români se aflau aici și colo și credincioși gr. cat. de limba rutenă. Armonia n'a fost turburată între ei, căci ambele limbi erau egal îndreptățite; dar îndată ce Rutenii și-au părăsit limba, înlocuindu-o cu cea maghiară, au pretins același lucru și dela Români. Aceasta fu cauza, că parochiile aceste nu s'au putut consolida. Elementul disolvant l'au format Rutenii. Și procesul acesta de desnaționalizare dăinuiește de mult în aceste locuri. Spre nenorocirea noastră ne-au fost năpădite într-o vreme seminarile de creștere și teologice, și tinerii ruteni, cari neștiind vorbi nici românește nici rusește — devenind preoți, s'au făcut pionierii unei culturi străine atât în biserică cât și în școală.

Ca pupăză pe colac, mulți din tinerii noștri candidați de preotie căsătorindu-se în astfel de familii maghiarizate — deodată ne-am trezit că aproape toată preoțimea română din Sătmar și Bihor vorbește în familii ungurește. Ce înseamnă pentru o familie de preot român, când preoteasa nu știe românește, mă provoc la comuna Petea, a cărei locuitori căsătorindu-se cu fete și neveste gr. cat. rutene din vecina dieceza a Muncaciului — trei, patru decenii au fost

destul pentru o comună curat românească, ca tinerii să nu mai vorbească românește.

Nu e mirare deci, că inspectorii regești au uzat de aceste stări deplorabile și comisiunea administrativă la recercarea Ministerului a declarat limba maghiară de limbă din propunere în școalele gr. cat. de Pátyod, Petea, Ovári, Porcsalma și Cs. Ujfalu.

Poporul și-a ridicat glasul ici coalea, că ei sunt Români și ei vreau ca copiii lor să învețe cântările și rugăciunile în limba română. Zădărnice au fost însă aceste rugări, căci s'a decretat, ca limba de instrucție să fie exclusiv cea maghiară. Să fie, dacă suntem vinovați de desnaționalizarea acestor parohii. Pedepsa să cadă asupra capetelor noastre!

Dar pierderea școalelor din Dob, Amaț, Muftin să ne servească de un „memento“ căci cad sub alte considerațiuni. Nu numai că toți Români din aceste comune vorbesc limba strămoșească, dar o vorbesc chiar și Ungurii, cu cari sunt amestecați. Bisericele, ca susținătoare de școale plătesc la an contribuții culturale enorm de mari, pe cari le acoper din repartițiile pe credincioși. Acum vine comisiunea administrativă cu hotărârea, și ministrul o aprobă, că nu numai inscripția românească de pe frontispiciul școlii să fie delaturată, ci întreaga instrucție elevilor, ne excepționând nici religia — să fie cea maghiară. Se afirmă, că comisiunea administrativă și-ar motiva hotărârea cu dispozițiunea §-lui 14 a art. de lege din 1868, conform căreia comunele bisericești pot după plac să hotărască limba de propunere în școalele lor, — dar §. 18 a legii Apponyi din 1907 dispune, ca în acele comune, în cari numărul celor cu limba maternă maghiară fac 20% sau cel puțin jumătate din elevii înscriși au limba maternă cea maghiară, limba de propunere să fie cea maghiară. Acum se impune de sine între-

barea, că cine poartă vina, că în școalele din Amaț, Dob, Moftinul-mic s'a cerut, ca jumătate din elevi să fie instruiți în limba maghiară! Despre Moftineni am auzit, că au protestat contra acestor dispozițiuni, declarând că ei vreau să învețe ungurește, dar vreau se învețe și în limba lor maternă și bisericească. Așadara aici poporul, susținătorul școlii, n'a avut știre despre înstrăinarea școlii. Dară în Amaț și Dob fost-a poporul pus în cunoștință de cauză? Dacă n'a fost, atunci numai frica de neîntregirea salariului învățătoresc și a congruei preoțești a putut să fie cauza. Cei chemați pentru ce n'au păzit turmele, incredințate lor?

Am știri pozitive, că în comitatul Sătmarului inspectorii regești compun lista despre conduita politică a „preoților valahi“, iar pentru a face propuneri la ministeriu pentru întregirea salariului cutăru învățător sunt tot ei în primul rând consultați — prin urmare soarta acestor doi conducători ai școlii confesionale, a preoților și învățătorilor, stă sub sugestiunea inspectorului de școale. E lucru dureros, că preotul cu dascălul rivalizează pentru acapărarea grației acestui potentat mic — devenit astăzi atât de mare.

Față de ori ce argumentare acești preoți și învățători își răspund, că înainte de toate e vorba de asigurarea pâinei, — dar atunci pentru ce s'au făcut preoți sau dascăli? Mai bine să se fi făcut covrigari sau franzelari, atunci ar avea atâta pâine, încât ar putea vinde din ea și altora.

Mai de demult se certau pentru un corn de prescură, însă ambii țineau la biserică, căci prescura o da biserică. Astăzi sunt alte vremuri, preoții și învățătorii vor ținea la acela, care li plătește spre paguba bisericești și a școlii.

Vom trăi dară mai bine fraților! Apponyi ne dă congrua de 1600 cor. dacă ne purtăm bine. Veți vota tot-

deauna cu guvernul, veți propune religionea în limba statului, veți predica în biserică ungurește.

Poporul până aci vedea în preot nu numai un propovăduitor al religiunii, ci și un ocrotitor al naționalității române, și era în mare cinste, căci privia la el, ca la omul lui Dumnezeu, fără voia căruia nu poți să intri în împărăția cerului. Până ce preotul era slujbașul bisericești, avea putere de a scoate dracii și din alții. Astăzi nu e în stare a alunga ispitele diavolului nici dela sine. Dacă și preotul e plătit ca notarul, ce deosebire este între ei? Cu sfinți de aceștia, nu pierd eu tămăia — va zice poporul.

Rânduilele cer să ne schimbăm graiul, ca fi să nu-și cunoască mai mult tații. Vor închide astăzi o școală, mâna alta, în sfârșit ne vom trezi, că dacă Apponyi astfel interpretează legea sa școlară, vor fi a lui toate școlile, căci doară nu vom fi așa de proști, ca din sărăcia noastră să susținem școli ungurești. În învățarea unei limbi viața e mai mare măiestru, decât ori care școală și mama e mai puternică decât dascălul...

Dumnezeu e tatăl tuturor popoarelor. Lăsați dar popoarele să vorbească în limba lor cu Dumnezeu. Christos a arătat, că limbile tuturor popoarelor trebuie respectate. El, ca Dumnezeu ar fi putut forma o limbă unitară, totuși n'a făcut-o, ci a insuflat apostolilor darul limbilor de a predica la toate popoarele. Un Dumnezeu, un botez, o credință, — însă nu o singură limbă. Numai în limba mamei poate să dăinuiește religiunea!

G. S.

Mitropoliții români contra lui Apponyi.
»Keleti Ertesítő« află, că Mitropoliții români din Sibiu și Blaj s'au adresat prin primatele Vaszary Kolos (?) ministrului Apponyi cu rugarea, ca să retragă ordinul dat de dânsul, ca dela 1 Septembrie religiunea să se învețe în limba maghiară în școlile primare românești. În

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Impresii de călătorie.

III.

Sibiu — Făgăraș.

În incurcătura, în graba pasagerilor și îngrijirea soției mele să nu ne oprească jandarmii închipuiți, ne-am urcat în trenul ce duce la Cămineri, ceea ce am aflat numai când veni conducătorul să ne vizeze biletele...

— Să vă dati jos la Șelimbreg și să așteptați acolo trenul următor, care vine după 1/2 oră; acela merge spre Făgăraș! În vagon aveam tovarăși de drum pe un d-n Brăteanu din Pitești și o doamnă, îmbrăcată într-o haină de mătăasă neagră și cu un lanț de aur pe după grumazi, cât un lanț de car. De! era Duminică și Duminica ea era gătită, vezi Doamne, de sărbătoare ca și »cucoana Chirița la Iași« (a lui Alexandru).

— »Ai văzut, domnule, regula Ungurilor! Nu-ți dă drumul pe peron decât în momentul când pleacă trenul; nu-i ca la noi, unde te poți plimba pe peron ca Vodă în lebădă

— Da, d-le Brăteanu, Ungurii ăștia au învățat multe lucruri bune dela Nemți.

Și Români de aici din Ardeal și cei din Ungaria au învățat și ei mai de mult tot dela Nemți și mai apoi dela Unguri! Vezi d-ta și câmpurile astea — arătându-i pe fereastra vagonului, — ce bine, ce frumos, ce regulat sunt cultivate! Uite, nici un pas de pământ nefolosit... că ei îngrășă locurile neproductive dela natură, cu fel de fel de îngrășăminte... Unde vezi, d-ta, la noi, pământurile țăranilor așa lucrate? ! Apoi, uite colo, două pluguri, trase fiecare numai de câte doi bouleni grași și frumoși, pluguri conduse de câte un singur om, care și ține plugul de coarne, și și mără boii și încă fără-biciu! Unde ai văzut d-ta așa minune în Țara-românească, unde boii sunt ca ogarii și îi duce stăpânul de frânghie (funie) ca pe niște orbi... Aci, nene, parcă și dobitoacele 's mai civilizate... Astfel, pe tema culturii conversând cu d-l Brăteanu, care era cam nervos, am ajuns la Șelimbreg, unde dându-ne jos, tovarășul meu (care călătorise prima oară prin »Europa«) își exprimă regretele că nu putea fi cu noi mai departe...

Șelimbreg! — »Aci, duduță, — zic soției mele, — aci Mihail Vileazul a bătut și a învins pe un Batori, după care, nu după mult, a ocupat Ardealul încoronându-se de domn în Alba-Iulia, capitala de atunci a voievozilor Ardealului. Că pe atunci Ardealul era independent de Ungaria; ba unii voievozi ardeleni purtară

lupte crâncene cu regii unguri, pentru neastărnere. Cum s'au schimbat vremurile! S'a răsturnat cu fundul în sus organizația acestor țări ca și concepția Ungurilor! Pasă de vorbește azi de independența Ardealului unui Ungur musticios și pintenat!

— A, trădător de patrie! Dacoromanie! Menyen az Oláhországba!... Jar soția mea, cum era bine dispusă și eram aproape singuri pe peron, începu să fredoneze »Ca un glob de aur«.

Dupăce ne-am înduioșat sufletele cufundate în acele vremuri de glorie strămoșească, privind bine împrejurimile: câmpia plină cu bucate, ce se destinde în față cu mica și prea curată gară, pe șeful cel afabil, care ne întrebă de avem bilete? pe cei doi țărani și o fetiță, tus-troi Români îmbrăcați curățel. Eu încep să vorbesc cu cei doi bărbați, întrebându-i de unde sunt, unde merg? cum trăiesc? biserică? școală?... Soția mea se ia de vorbă cu fetița, care avea ochii lăcrămați că se întorcea dela slujit din Sibiu, acasă, în Țara Oltului. Așa ne trece nouă vremea zburând, fie acasă, fie pe drum. Noi nu cunoaștem plictiseala, boala modernă a nevrăstnicilor și a multor pierdevară.

Dela »Țara Oltului« trec repede, cu memoria, la olteni, la bravii și harnicii noștri olteni, din București, care de când

se creapă de ziua până pe la oarele 4—5 după masă, umblă pe toate străzile și intră prin toate curțile strigând și oferindu-ți veseli spre cumpărare din marfa lor, — tot felul de verdețuri.

Dar să las digresiunile! Suntem la gara din Șelimbreg. Conversație cu cei doi săteni despre popă, despre biserică, despre școală, când iată, că se ivește din spre sat un domnișor, binisor îmbrăcat, sprinten. Infățșarea mi-l tradează că-i român... — »Bun sosit, nenșorule, — dascălul Borgovan din București, — îi zice! — »N. N. — învățătorul, român de aci. Al ce bine îmi pare! Vă cunosc după »lonel« al D-Voastră; eu am studiat pedagogia în Sibiu, la d-l Span...« și în fața celor doi săteni, continuăm cu dascălul conversația începută despre școală, firește în altă direcție — a prescripților legii și a nesfârșitelor ordonanțe Apponiane. Din dialogul nostru se desprind faptele indeobște cunoscute azi: că autrebuit să ceară, pentru susținerea școlii, ajutor dela stat, că în schimb trebuie să propună ungurește, pe lângă l. maghiară, istoria, geografia, instrucția civică și calculul (aritmética), ca să nu mai vorbim de învățământul intuitiv, care se face întâiu românește-ungurește, pânăce pricep școlarii vorbele ungurești, de aci încolo băsăduim numai ungurește, că inspectorul când vine la noi numai de ungurească se interesează... Intrăceea

caz contrar cei doi arhiepiscopi vor lupta cu toate puterile ce le au dela Dumnezeu în contra săvârșirii unei atât de mari nelegiuiri față de neamul românesc și speră că toți Românii se vor scula ca să-și apere cu însușirea cerută conștiința lor națională și religioasă străbună.

Medicii români din Bucovina au decis să nu ia parte la congresul din Budapesta. Ei au declarat totodată, că sunt solidari cu memoriul redactat de medicii din România.

Medicii germani și congresul din Budapesta. »Deutsche Tagespost« anunță, că medicii germani agită ideea ca să nu participe la congresul din Budapesta. Cauza acestei mișcări este faptul, că pe invitațiunile emise de comitetul din Ungaria, numele orașelor germane erau scrise în limba ungară.

Cine a semnat protestul contra alegerii dela Caransebeș? »Lupta« primește din Lugoj următoarea telegramă: Protestul lui Burdia și al Ionescilor contra alegerii dela Caransebeș a fost semnat de următorii deputați sinodali: Dr. Nicolae Ionescu, Ioan Dobrin, Petru Borțun, Petru Corcan, notarul I. Albu, inv. N. Gavrilă, medicul Virgil Nemoian, capelanul Gh. Ioandrea, Dr. Titu Dragomirescu.

Un consiliu de miniștri s'a ținut alături în Viena, în care s'a discutat asupra proiectelor de natură financiară. Consiliul de miniștri s'a ocupat și cu tratativele ce se urmează acum între șefii partidelor relativ la capabilitatea de muncă a parlamentului.

Adunarea partidului național român din Bucovina. Joi a avut loc în Suceava adunarea partidului național sub prezidenția șefului partidului d-l Dr. Flondor. Au luat parte la ședință, care a fost dintre cele mai impunătoare, învățătorimea, studenții și întreaga inteligență românească. S'a făcut partidului, cât și șefului său, de către populația din localitate o mareă primire, fiind întâmpinați la Ițcani de o ceată de călăreți, îmbrăcați în costum național, care le-a oferit pâine și sare. S'a votat în unanimitate încredere deplină partidului și s'a decis ca el să fie reorganizat. După propunerea comitetului deputații disidenți au fost invitați să reîntre în partid.

Congresul studențesc român. Comitetele organizatoare ale congresului studențesc, întrunite în Iași au hotărât ca congresul studențesc cultural național să se țină irevocabil la Iași în zilele de 6, 7, 8 și 9 Septembrie v. a. c. Zilele acestea se vor expedia tuturor celor înscriși programele amănunțite împreună cu cărțile de legitimație.

Din camera turcească. Camera a ales o misiune, care va vizita în Septembrie sau în Octombrie Viena, Berlinul, Petersburgul. Din cauza silințelor ce depune comisiunea camerei de a modifica proiectul de lege al bisericilor în defavoarea Grecilor

vedem trenul venind, când, gătindu-ne de plecare, ne despărțim de plăcuții noștri întrecători și după 2 minute și de Șelimborg cu amintirile sale istorice.

De aci călătorim în cupeu numai amândoi cu soția mea, peste Vestem unde, după harta ce aveam*) credeam să cotim spre răsărit, în spre Olt, pe când într-adevăr ținurăm tot direcția sudică până la Tâlmăciu, unde aproape de comuna Porcești, pare-mi-se, trecem Oltul... Soția mea fredonează »Cine trece Oltul mare?«...

Până aci ne-am saturat ochii privind cu atenție frumoasele ținuturi și câmpuri binecultivate...

Suntem la Avrig... Aci de-odată, ca prin farmec mi se deșteaptă cu evlavie în conștiință icoana simpatică a nemuritorului G. Lazar, desleptătorul Românilor din Țară și întâiul dascăl, care filozoficește învățători începând a le propune, în ciuda logiotatoilor grecești, în limba românească în colegiul (azi liceul) dela Sfântul Sava — (București), unde chiar aceste învățători m'am invrednicit a le face în zilele noastre eu, mai jos iscălitul care, dacă nu în talent și în nenorociri, dar în unele peripecii ale vieții, ne asămuim: și unul, și altul am studiat teologia la universitatea Vienei, ca alumni în seminarul dela Sf. Barbara; și

lor, deputații greci, cari până în prezent făcuseră obstrucțiune, au părăsit Camera.

Indepărtarea steagului grecesc din Canea. Joi dimineața vasele de război ale puterilor protectoare au debarcat pe insula Creta 500 de marinari, cari au fost puși sub comanda unui căpitan englez de marină. Steagul grecesc a fost îndepărtat împreună cu lemnul pe care era fixat. După aceasta soldații s'au înapoiat pe vapoarele lor. În citadelă a rămas o gardă de 50 de soldați cu două mitralieze englezești. Vasele puterilor protectoare vor rămânea deocamdată la Canea.

Aplanarea conflictului din Creta. Cercurile competente engleze sunt de părere, că cestiunea cretană își va perde în curând actualitatea. Răspunsul guvernului grec, care s'a predat alături ambasadorului Turciei dela Atena, este conceput în termeni pacinici și concilianți, ca și nota anterioară a guvernului grec. Anglia, Franța, Italia și Rusia, au de gând se intervină pe lângă guvernul grec, ca să cedeze în cestiunea cretană. Astăzi sau mâine se vor face intervenții pe lângă Poartă ca pacea să nu fie turburată. Indepărtarea steagului grecesc a satisfăcut cercurile din Constantinopol.

Războiul din Maroc. Ultimele știri soșite din Madrid anunță, că generalul Marinas a imbarcat 8000 de soldați, spre a ataca pe Cabili adăpostiți pe dealul Gurugu. Generalul Marinas va începe atacul cu mai multe coloane. Grosul armatei va pleca dela Melilla cu un efectiv de 12,000 de soldați. Mai multe coloane de câte 200 până la 400 de soldați vor încerca un atac de flanc.

Se așteaptă o luptă foarte sângeroasă.

Raporturile austro-engleze.

Organul ministeriului nostru de externe »Fremdenblatt« publică un articol mai lung asupra raporturilor austro-engleze, din care reproducem următoarele părți:

Schimbul de depeși la sosirea regelui Eduard la Marienbad a fost interpretat de opinia publică în sensul că relațiile personale dintre regele Eduard și împăratul Francisc Iosif nu s'au schimbat și că au rămas cordiale. Adevărul acestei impresii a fost probat prin căldurosul toast ridicat de regele Eduard cu ocaziunea aniversării nașterii împăratului. Aceste manifestări sunt semnele amicitiei progresive dintre cele două țări. Deasemenea presa engleză arată o atitudine schimbată față de politica noastră, mai ales prin cel din urmă articol al ziarului »Times«. Noi socotim că aceasta probează sinceritatea dorinței ca vechile relații să fie reluate.

Succesul întreg revine în mod evident străduinței luminate a ambasadorului Cartwright sprijinit și de cabinetul vienez. Când »Times« recunoaște acum că d-l Aehrenthal în declarațiunile sale puțin înaintea anecșării nu a procedat cu rea credință față de diplomația engleză, Europa va fi probabil lămurită într'un viitor apropiat asupra adevăratei stări de lucruri în vremele din urmă.

Atunci opinia publică din Anglia se va liniști cu totul și va recunoaște că la timpul său a fost înșelată prin informații, cari i-au pricinuit excitațiuni, cari însă erau cu totul eronate și nemotivate de fapte. Să luăm cu satisfacțiune act de această schimbare. Acesta era singurul motiv care împedea pe amicii noștri din Rusia de a cerceta argumentul nostru destul de obiectiv.

Ziarul »Fremdenblatt« își exprimă apoi satisfacțiunea sa pentru elogiile ce se aduc Maj. Sale Monarhului ca iubitor al păcii și regretă faptele de mai sus, cari nu au fost cunoscute de mai înainte și cari ar fi putut aduce o îndulcire esențială a diferendelor noastre. Însă articolul în »Times« conține mai multe neesacități. Pretinde că noi am fost cei, cari am dat lovitura de moarte statului quo prin proiectul de cale ferată a sandjakului și că prin aceea noi pregătim ruperea înțelegerii noastre cu Rusia. Aceste două declarațiuni sunt contrarii faptelor. Calea ferată din Sandjak era compatibilă cu stipulațiunile de la Muerzsteg, cari nu limitau nici de cum inițiativa celor două puteri în afacerile pur economice.

În adevăr statul quo și acțiunea reformelor au fost înmormântate de cătră revoluțiunea turcă și aceasta nu numai noi o mărturisim, ci chiar șefii mișcării turcești. Ruperea înțelegerii cu Rusia nu a fost pregătită de noi, ci a fost efectuată prin faptul că politica rusă voia să practice reforma justiției macedonene într'un sens, care nu răspundea stipulațiunilor de la Muerzsteg și eventual și în contra Sultanelui punând în primejdie suveranitatea turcă.

Cu toate acestea revoluțiunea junoturcă a cauzat revizuirea politicii orientale ruso-engleze. Prin aceea suntem de acord cu Rusia și cu Anglia în simpatia pentru noua Turcie. Putem să așteptăm cum zice »Times« că Austro-Ungaria și cu Anglia se vor înțelege în curând mai bine decât în anul trecut. Voiața de independență pe care »Times« o relevă ca atribut principal al politicii d-lui Aehrenthal nu va împiedeca aceasta, cu condiție însă ca politica monarhiei austro-ungare să nu fie interpretată în Anglia în sensul că nu voim să ținem socoteală de aliata noastră Germania.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. »Mariana« își va ținea adunarea generală în 28 și 29 August st. n. a. c. în Feldru (Földra) în sala cea mare a școlii conf. gr. cat., cu ocaziunea sfințirii noului edificiu al acesteia, la care adunare se invită cu toată stima a lua parte atât domniile membrii, cât și on. public interesat de cauza învățământului.

Programa: 1. Membrii la 1/8 oare a. m. asistă în corpore la serviciul divin în biserică gr. cat. din Feldru. 2. La 10 oare deschiderea adunării. 3. Esmierea comisiunilor: a) pentru verificarea protocolului; b) pentru înscrierea de membrii noi; c) pentru criticarea prelegerei practice. 4. Lecțiune practică de 1/2 oară, »Prima zi de școală« cu elevi începători, prin un membru, care se va numi din partea biroului reuniunii. 5. Raportul anual des-

pre activitatea reuniunii. 6. Raportul casarului și pertractarea preliminarului de budget pro 1910 și în legătură »Raportul comisiunii cenzurătoare«. 7. Cetirea disertațiunilor: a) »Ce să învățăm cu elevii. limbă ori gramatică?« prin Dr. Nicolae Drăganu prof. gimn. în Năsăud. b) »Cari sunt mijloacele cele mai corăspunzătoare, prin cari învățătorul poate contribui la înaintarea, bunăstării materiale a poporului?« prin Octavian Docî inv. gr. cat. în Feldru. c) »Școala și învățătorul«, prin Vasile Onigaș inv. gr. cat. în Arcașia. 8. Raportul comisiunilor de sub pct. 3, lit. b), c). 9. Pertractarea propunerilor insinuate cu 24 ore înainte de adunare. 10. Statorirea timpului și locului pentru adunarea generală viitoare. 11. Alegerea amplotiaților și comitetului reuniunii pe un nou period de 3 ani. 12. Închiderea adunării.

Năsăud, la 14 August 1909.

Presidiul reuniunii învățătorilor gr. cat. »Mariana«.

Ciril Deac, vicar for. episcopesc președinte.

Clement Grivase, secretar.

Reuniunea femeilor din Bucium-șasa invită pe toți membrii și binevoitorii săi la a IX adunare generală ordinară, ce se va ținea la 28 August n. c. oarele 3. d. a. în școala poporală gr. cat. din loc cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin președinta reuniunii. 2. Raportul comitetului reuniunii asupra lucrărilor anului expirat și darea absolutului. 3. Presentarea rațiociniului de pe anul trecut și a proiectului de budget pe anul viitor și alegerea unei comisiuni de 3 membrii pentru cenzurarea lor. 4. Alegerea unei comisiuni de 2 membri pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor. 5. Raportul comisiunilor de sub 3 și 4. 6. Raportul bibliotecarului și darea absolutului. 7. Propuneri în cadrul statutelor. 8. Alegerea unei comisiuni de 3 membrii pentru verificarea protocolului adunării generale. 9. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului »Reuniunii femeilor din Bucium-șasa«, ținută în 15 August 1909.

Aurelia Agârbicean, Ioan Agârbicean, președintă, secretar.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. »Mariana« își va ținea adunarea generală în 28 și 29 August st. n. a. c. în Feldru (Földra) în sala cea mare a școlii conf. gr. cat., cu ocaziunea sfințirii noului edificiu al acesteia, la care adunare se invită cu toată stima a lua parte atât domniile membrii, cât și on. public interesat de cauza învățământului.

Programa: 1. Membrii la 1/8 oare a. m. asistă în corpore la serviciul divin în biserică gr. cat. din Feldru. 2. La 10 oare deschiderea adunării. 3. Esmierea comisiunilor: a) pentru verificarea protocolului; b) pentru înscrierea de membrii noi; c) pentru criticarea prelegerei practice. 4. Lecțiune practică de 1/2 oară, »Prima zi de școală« cu elevi începători, prin un membru, care se va numi din partea biroului reuniunii. 5. Raportul anual des-

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIRILE ZILEI.

— 8 August v.

Serbarea aniversării Maj. Sale. Aniversarea nașterii Maj. Sale a fost celebrată în toată monarhia prin servicii solemne religioase și serbări, în mijlocul unui mare entuziasm al populației. La serviciul divin oficiat la Marienbad a asistat și regele Angliei cu suita sa. Seara regele Eduard a dat un prânz de gală oficial de 30 tacâmuri.

La prânzul dat Mercuri de suveranii Germaniei a luat parte și ambasada austro-ungară. Împăratul Wilhelm a toastat pentru împăratul Francisc-Iosif, »amicul cel mai iubit și aliat credincios«. Mai în toate capitalele Europei și în special în Balcani s'au oficiat servicii solemne în onoarea Maj. Sale.

șau Dumitrie Laurianul, ambii foști mari dascăli, tot la Sf. Savă: pe D. Cordescu, un vrednic învățător, cari aci se odihnește de veci... Cordiana întemeiată de el, îi eternizează numele.

Pe tânărul Horia Petrescu îl văzusem odată în București, în tovărășia lui Aurel Popovici, neobositul apărător al cestiunii românești... Horia este ediția II-a, completată a tatălui său, cu care ne-am cunoscut în tinerețe și căruia din copilărie i-a rămas în Bistrița numele de Petru cel frumos și eminent. Că eu, prin 1863 se am intrat în clasa I gimnazială la Bistrița, de unde Petrescu plecase la Blaj împreună cu Simeon Popescu, pare-mi-se pe cl. III ra gimn... Și acum vedeam în tânărul Horia o repetându-se întreaga ființă psihică a bătrânului său părinte: bine legat, vioiu, bu intelligent, deja mult cetit — în preajma bu doctoratului în filozofie — la universitatea gr din Leipzig. Ce să mai înșir la vorbe!... Am avut un prea iubit tovarăș de drum și până la Făgăraș unde, după ce am trecut și pe la Voila, locul nașterii d-lui Șerban, cunoscutului deputat român pentru duplicitatea sa politică, — ne-am oprit ca să vedem și legendara reședință a lui Negru-Vodă...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

STIR

Manevrele din Moravia. Din Viena se anunță că la marile manevre din Moravia va lua parte și regele Württembergului, afară de împăratul Wilhelm. Invitarea regelui Württembergului, se va face cu ocazia unei întâlniri ce va avea loc la Friedrichshafen, între dânsul și Maj. Monarchul.

Necrolog. Joi, în 10 l. c. n. a încetat din viață în Vaida-reeca George Zăgan, fost vicenotariu, după un morb îndelungat în vârstă de 70 ani. În mormântarea a avut loc ieri.

Nou avocat român. D-l Dr. Ioan Stănescu ne anunță că și-a deschis cancelaria avocațială în Lugoj, strada Făgetului.

Teatru de diletanți în Brașov. Tinerimea organizată din Brașov invită la reprezentarea teatrală împreună cu dans se va ține Sămbătă, în 15 (28) August 1909, în sala cea mare dela »Hotelul central Nr. 1.« Venitul este destinat pentru fondul cultural al muncitorilor români organizați din Brașov. Suprasolviri și oferte maritimase se primesc ca mulțumită și se vor chita pe cale publică. Bilete se pot cumpăra înainte dela membrii comitetului organizator. De o esecelență musică comitetul s'a îngrijit. Inceputul precis la 7½ oare seara. Prețul de intrare de o persoană 1 coroană.

Programa: »Doi prinși în cursă«, comedie într'un act, localizată de Ioan Em. Bobancu. »Frica de bucurie«, comedie într'un act de M-me Emile de Girardin și »Otrava de hârciog«, comedie într'un act de Antoniu Pop.

Sfințire de biserică. Senatul bisericesc gr-cat. din Oarța de jos invită la consacrarea nou ziditei biserici gr-cat. din Oarța de jos, ce se va săvârși la 29 August st. n. 1909 prin delegatul Excelenței sale episcopul diecezan. Actul sfințirii se va începe la 8 oare dimineața în 29 August. După actul sfințirii va urma prânz comun. Cu această ocaziune »Tinerimea academică și inteligența română din Sălagiu și părțile mărginașe« aranjează o petrecere de vară sub patronajul d-lui George Pop de Băsești. Comitetul organizator al acestei petreceri este compus din d-nii: Grigoriu Pop, protopop, președinte de onoare; Dr. Georgiu Pop, președinte de onoare; Vasiliu Pop, președinte; Mihail Bohățel de Glod, președinte; Ioan Ossian, secretar; Ioan Lengyel, cassar; Antoniu Baliban, controlor; Georgiu Pop, majordom și 45 membrii în comitet.

Baronul Aehrenthal — conte. Cu prilejul aniversării a 79-a a zilei nașterii Maj. Sale »Budapesti Tudositó« află că Maj. Sa l'a numit pe ministrul de externe, baronul Aehrenthal, conte pe viață. În același timp noul conte a fost onorat cu o scrisoare foarte măgulitoare din partea Maj. Sale.

Un general spaniol împușcat de Cabili. »Neues Wiener Tageblatt« află din Madrid, că generalul Martinez și 40 de soldați spanioli au fost făcuți prizonieri de către Cabili. Comandantul suprem M-rinas a remis șefului cabililor o scrisoare, prin care-l întreabă sub ce condițiuni ar fi dispus să elibereze prizonierii. Șeful cabililor a răspuns, că aceasta întrebare a venit prea târziu, deoarece prizonierii au fost împușcați din cauza lipsei de alimente, care se simte printre cabili. Urmarea acestei barbarii va fi că soldații spanioli vor proceda d'aci înainte fără cruțare față de cabili.

Proclamarea exarchului bulgar ca patriarh. În cercurile politice se vorbește că sosirea în Sofia a exarchului bulgar Iosif I. ar fi în legătură cu proiectul de proclamare a independenței bisericii bulgare. Se știe că exarchatul bulgar s'a format despărțindu-se de patriarhia grecească din Constantinopol, Bulgarii fiind considerați de patriarhie ca schismatici. Acuma odată cu proclamarea independenței Bulgariei și cu încoronarea primului rege bulgar, este vorba să se declare și biserica bulgară ca autocefală, iar exarchatul bulgar să fie proclamat ca patriarh. De sigur, că patriarhia greacă va face tot posibilul pentru a zădărnici aceste planuri

ale Bulgarilor, căci atunci influența ei în Macedonia va scădea foarte mult.

Extraordinare călduri în America. Statele din sud-vestul Americii sunt bătute de o căldură extraordinară. La O-hama, unde temperatura a ajuns la 41 grade Celsius, au murit 7 persoane, la St. Louis 11 persoane.

Pantofarul George Maior comunicându-ne că l-a murit fetița bolnavă, apelează din nou la inimile caritabile să contribuie cu o sumă cât de neînsemnată pentru acoperirea cheltuelilor de înmormântare. Ofertele sunt a se adresa redacției »G. Tr.«

Astăzi am primit următoarele contribuții: N. N. 5 cor. N. N. 2 cor. Bani s'au predat nenorocitului părinte.

Intre absolvenții școlii de cadeți din Sibiu, cari au fost avansați la gradul de aspiranți de ofițeri sunt și următorii Români: Victor Precup, Romulus Moldovan, Emilian Pîso și Nicolae Căndea.

341 executați în două luni! Din Petersburg se anunță, că în luna trecută au fost executați 102 condamnați la moarte. În ultimele două luni au fost condamnați la moarte 841 indivizi, dintre cari 341 au fost executați. Pjanych, membru în Duma a doua de asemenea a fost condamnat la moarte în Kursk.

Ciuma în Africa. În coloniile germane din Africa a izbucnit ciuma.

Confiscarea unui ziar sârbesc. Ziarul sârbesc »Swono« a fost confiscat pentru că a publicat câteva rânduri despre actele de demență ale prințului George, precum călcarea oamenilor cu automobilul pe stradă; aruncarea de bombe noaptea pe străzi etc etc.

Petreceri. Inteligența română din Out și jur invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, care se va aranja cu prilejul adunării generale a despărțământului »Astra« din Sebeș, Duminecă în 29 August 1909 st. n., în sala școlii din loc. Pentru comitet: I. Bitia, T. I. Albin, N. Iosof, S. Vlad. Venitul curat e destinat fondului școlii. P. T. In aceeași zi, d. a. la orele 2, banchet. Cei ce doresc să ia parte să binevoiască a se anunța până în 24 August la adresa unuia dintre cei de sus. Cuverta 3 coroane.

Program: teatru: »Ca prin romane«, comedie într'un act. »Așa a fost să fie«, comedie populară într'un act. — Dans.

— **Inteligența română din M.-Ludos și jur** invită la petrecerea de vară, ce o va aranja Duminecă în 12 Septembrie st. n. 1909 în salele hotelului »Central« din loc. Venitul curat este destinat în favorul școlii gr-cat. din loc. Cu ocaziunea aceasta se va ține și adunarea »Desp. XXV. al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« în școala gr. cat. din loc la 4 oare p. m.

Tributul mării. În decursul anului 1908 s'au prăpădit cu totul 633 corăbii, fiecare cu mai mult de 100 tone, cu totul 619.534 tone. 25 corăbii s'au prăpădit în urma furtunilor, 28 au ars, 47 s'au cufundat, la 52 nu li-s'a mai dat de urmă, 70 în urma ciocnirilor, iar 5 corăbii n'au putut fi clasificate. Dintre aceste vase 304 au fost vapoare, cu peste 400.000 tone, iar 329 au au fost corăbii cu vântrele. Dintre toate statele mai mult au pierdut Statele-Unite: 150 de vase cu 216.272 tone marfă.

Frații Wright la Berlin. Frații Wright au sosit la Berlin. Marți vor începe ascensiunile lor pe câmpul Tempelhof.

Musică. Măne, Duminecă, la oarele 11 a. m. și Luni la oarele 5½ p. m. musica orășenească va concerta la promenada de jos.

Avis. D-l Dr. Alfred Jekelius, medicul primar dela spitalul civil din loc a plecat în concediu până în 1 Octombrie.

Avis amatorilor de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj recunoscute ca escelente, aparate moment portative neintrecute precum și toate articolele necesare la fotografie, se capătă la firma, A. Moll k. u. k. Hof-lieferant, Wien la

Tuchlauben 9. Manufactura fotografică fondată 1854 La cerere se trimite catalog ilustrat cu prețuri.

Diverse.

Turgheniew și ghilotina. Ultima execuție cu ghilotina, care a avut loc la Paris, ne aduce aminte de o zguduitoare descriere a unui astfel de caz din partea marelui scriitor rus Turgheniew, care a asistat și el la o execuție cu ghilotina. El scrie următoarele cu privire la psihologia condamnatului:

»S'a observat că condamnații la moarte, îndată ce li se comunică sentința, sau cad într'o nesimțire totală, ceea ce-i fac să nu-și mai dea seamă de situația în care se află, sau erump într'un râs nervos, isteric, făcându-ți impresia unor nebuni. Toți așteaptă însă și au credința că vor fi grațiați. Condamnatul Tropmann nu aparținea însă nici uneia din aceste două categorii. Starea lui sufletească era atât de liniștită, în cât părea o enigmă chiar și pentru șeful poliției de siguranță. Dacă Tropmann ar fi început să plângă, n'aș fi putut să-l privesc și așa fi fugit. Dar la vederea acestei liniști, mărturisesc că toate simțurile îmi amortiseră. Ce-l făcea pe acest condamnat să apară așa de liniștit? Voia să se arete în fața spectatorilor viteaz? Sau poate mândria lui înăscută îl făcea să se arete indiferent! Este un secret, pe care l'a dus cu el în groapă«.

Turgheniew observă apoi cu privire la pedeapsa cu moarte: »Nimeni dintre noi, nici un om conștient nu poate aproba această pedeapsă a justiției omenești! El cere ca, dacă pedeapsa cu moartea nu se poate șterge, cel puțin să se interzică participarea publicului la executarea acestei pedepse«.

ULTIME ȘTIRI

Budapesta, 21 Aug. Ziarelor maghiare li se comunică din Arad, că tribunalul din Oradea-mare a intentat proces ziarului »Tribuna« din Arad pe motivul, că de câtva timp nu are redactor responsabil. Ca redactor responsabil a figurat până acum d-l Constantin Savu, dânsul însă n'ue gazetar ci învățător la Nădlac. Ca învățător dânsul a fost scutit de serviciul militar. Acum patru zile autoritățile militare au primit un denunț, prin care se arată, că Constantin Savu nu e învățător, deci nu are dreptul să fie scutit de serviciul militar. Reintorcându-se alaltăieri la Arad, o patrulă l'a arestat la gară. Adus înaintea autorităților militare și fiind interogat, a declarat că nu e învățător ci gazetar, drept ce a fost pus în arest și va trebui să-și facă stagiul.

Viena, 21 August. Ministerul comun de războiu tratează cu aviatorul M. Quido din Triest în cestiunea cumpărării unui aeroplan pentru armată. Aeroplanul acesta se deosebește de celelalte, că imediat se ridică în aer, fără să parcurgă pe pământ nici o distanță.

Ischl, 21 Aug. În cercurile curții circulă șvonul că e cu totul exclusă regele Eduard să viziteze curtea imperială la Ischl.

Budapesta, 21 August. Poliția a arestat pe 26 anarhiști, care voiau să țină o întrunire într'o cafenea. Aproape toți, afară de unul, sunt supuși ungari. Ei au fost puși mai pe urmă în libertate, dar vor fi dați judecăței.

Berlin, 21 Aug. Autoritățile comunale și casa imperială fac pregătiri ca Zeppelin să fie primit cât se poate de solemn. Zeppelin va fi oaspele împăratului și va locui în palatul im-

perial, în care scop s'a și aranjat un apartament pentru dânsul. Zeppelin va sosi la 29 August la Berlin, iar la 1 Septembrie împreună cu împăratul Wilhelm va lua parte la manevrele de toamnă.

Constantinopol, 21 August. Nota grecească răspunzând notei turcești spune, că guvernul din Atena vede cu o mare părere de rău că chiar după primul său răspuns, Poarta a mai revenit asupra plângerilor sale privitoare la atitudinea Greciei în Rumelia și în Creta. Firește că anarhia, care a domnit atâta timp în Rumelia, a putut să dea prilej mai multor neînțelegeri. Grecia regretă mai mult decât ori ce alt stat agitația, care a periclitat așa mult diferite populații din aceste provincii. Dar după ce noua stare de lucruri a dat speranța unei restabiliri a ordinii, Grecia a căutat să ajute pe Turcia și ultimele măsuri luate de Grecia arată firma ei hotărâre de a urma această linie de conduită.

În ceea ce privește cestiunea Cretei, Poarta trebuie să admită, că în declarațiunile sale anterioare, atitudinea Greciei a fost recunoscută de cătră chiar guvernul turcesc de corectă. Guvernul elenic declară că și în viitor va fi tot atât de loial și că se va conforma hotărârilor puterilor protectoare, abținându-se de a incuraja ori ce agitație în insula Creta.

Berlin, 21 August. »Berliner Tageblatt« anunță din Constantinopol, că nota colectivă a marilor puteri a făcut o impresie favorabilă. După câte au pătruns până acum în public, nota puterilor ar avea următorul conținut: Marile puteri declară că Turcia nu este în drept să se adreseze Greciei în ce privește cestiunea cretană, a cărei rezolvare este rezervată marilor puteri. De aceea marile puteri nu ar putea privi cu ochi buni mișcările eventuale ale flotei turcești în apele cretane și nu ar consimți ca acest conflict să se rezolve cu armele. Marile puteri vor uza de toate mijloacele spre a menține pacea și dacă Turcia totuși va declara războiu Greciei, ele vor garanta integritatea teritoriului grecesc. Marile puteri își exprimă speranța că Turcia va adera la demersurile lor și le va sprijini.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Râm.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmările moderne ale terapiei fizicale și dietetice; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și hygienice din depositul nostru din strada Gărei Nr. 25 pe lângă schimbul mediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fl.	½ litru — fl.
Borpatak	" 12 "	" 14 "
Matild	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 10 "	" 14 "
Baross	" 12 "	" 14 "
Előpatak	" 16 "	" 14 "

La cumpărare de 25 sticle lăferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploataării și exportului apelor minerale. (479,91—150

Telefon Nr. 361.

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászón Salutaris	1 litru 16 fl.	½ litru 14 fl.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repati	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székel-Selters	" 26 "	" 22 "

Anunț de licitație.

În 13 și 14 Sept. st. n. 1909 se vor vinde cu licitație obiectele ce s-au amanetat din 17 Maiu 1908 până inclusiv în 18 Iulie 1908 și anume: sub numărul 6897—1908 până inclusiv cu Nr. 9894—1908, al căror termen au expirat și nu s-au rescumpărat.

Licitatia va avea loc în localul **Caslei de zăloge**, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvăericele, Clasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înnoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 21 August 1909.

(1—3). Oficiul caslei de amanetare din Brașov

Licitatiune publică.

Biserica rom. gr. or. Sfântul Nicolae din Râșnov, comit. Brașovului, vinde cu licitațiune publică din mână liberă, **pădurea** aflătoare pe munte „Dihamu”, proprietatea ei de pe teritoriul României, județul Prahova, comuna Azuga-Bușteni. Licitatiunea se va ține în **16 August st. v. a. c.** la 10 oare a. m. în Râșnov, în casa bisericii. Condițiunile se pot vedea la oficiul parohial în fie-care zi la oarele obicnuite.

Râșnov, în 4 August v. 1909.

(1—2). Comitetul parohial

Se caută

o bucătăreasă româncă pentru o familie distinsă din Moldova (România). Poate fi angajată lunar sau anual. Salar 30—35 lei lunar, pe lângă cuartir și cost. Postul este a se ocupa imediat. A se adresa la Administrația „Gazetei”.

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confectionează:

Costume moderne.
Fason elegant.

Depozit de

Stofe veritabile englezești.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

SALAMĂ ȘI CĂRNĂȚĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor

Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.

Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde.

Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Fundată la 1876.

Institut artistic fotografic
JOSEF SCHULLER & SOHN

— în frunte Leopold Adler,

BRAȘOV,

Strada Porții Nr. 14.

Lucru solid. — Prețuri solide.

Slăbirea de nervi

atribui sau
încordări-
lor diferite
ale inimii

unei munci prea irititoare, unei lucrări spirituale prea încordate, sau urmăriilor simțimentelor noastre îngrijorate și dure-roase etc. sau concurenței prea agitate a secolului nostru. Persoane cu nervi slabi care lăncează în lipsa de putere și energie a încercat ca cu ajutorul Electricității să se tămăduască, și astăzi n'au destule cun-

vinte de mulțumită și de laudă pentru efectul bun al curentului electric. Pentru aceia recomandăm tuturor lor ce sufer de slăbiciune să-și procure broșura noastră „Tractat despre Electrotherapia modernă. Această broșură o vor primi gratis și franco toți aceia cari se vor provoca la ziarul nostru.

Institutul de ord. medical
„ELECTRO-WITALIZER”,
Budapesta IV., Károly-körút 2. Felem. 51.

Johann Szvetlik, din Alsófehérvár scrie în 29 Dec. 1908. Mult stimată D-le Dr.! Mă bucur că vă pot aduce la cunoștință că nu mai am răgușeli, sunt iarăși vesel și mi-am recăpătat pofta de lucru. Umbrelul mie mai ușor și mai elastic. Cu un cuvânt mă simt cu mult mai bine ca înainte. Aparatul îl folosesc încă și acum, el funcționează perfect.

Compon pentru o carte de cinste:

Institutul de ord. med.
„ELECTRO-VITALIZER”

Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 51.

Rog — mi trimite gratis și franco, în corespondență, op. 1: „SISTEMUL de VINDECARE ELECTRIC MODERN”

pentru bărbați

femei

Numele:

Comuna și

poșta ultimă

Tae și lipește pe o corespondență.

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20

” ” ” ” ” 4—

” ” ” ” ” 4-80

Liqueruri fine. Rum-Jamaica. Iava.

Cuba. Diferite soiuri de Cognac

în buteli, și tot felul de mărfuri

de băcănie.

WILHELM SCHMIDTS,

Franzellarie fină și de lux.

Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.

În fie-care zi se capătă de 3-oi fran-

sele proaspete, și pâine de casă.

Pâine neagră Graham proaspătă.

Cuzonaci și Pizmeți proaspeți

în fie-care zi.

La toate expozițiile unde au luat parte,

produsele mele au fost premiate cu cel din-

taiu preț. La expoziția din București din

anul 1906 premiat cu medalia de argint.

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru
Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFONT

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confectionare de corsete specialitate

BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca
fabricei înregistrată.

In-
dispenzabil pentru

DAME

Cel mai bun cosmetic

Crema MARGIT a lui Földe's

deștează după câte va zile pistrii, pete de ficat, sgrăbunțe și alte neurătenii de piele. Netezește încrețiturile și face obrazul alb, fresc și juvenil.

Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor.
ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b.,
Săpun Margit 70 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz
Margit 1 coroață. — Trimite cu rambursă sau primind prețul.
Producătorul: **CLELÉNS V. FÖLDES**, farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

Depozit principal în Brașov: Julius Hornung, Emil Jekeliu
Fr. Kelemen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil.
droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth,
Fr. Steiner, Teutsch & Tartler, d. ro-
guri. Sighisoara: A. V. Lin-
gner, farmacie.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiță este provădută cu marca de
apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomac și pânțec, în contra căreilor și aerele la stomac, constipațiunile cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încoco. — Prețul unei cutii originale sigilate Coroane 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca
de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de gîdînă și reumatism și a altor urmări de răceală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b.

Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9

c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postală —

La depozite se se ceară anumit preparatele provădute cu i călitura și marca de apă-

rare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekeliu, Victor Roth și en gros la

D. Eremias Nepotii.

Cruce seu stea dublă electro-magnetica

Patent Nr. 86937.

Nu e crucea lui Volta.

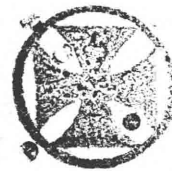
Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorază

pe lângă garanție

Deosebită atențiune e a
acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, și
le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, tînturi de ureche, bătaie de inimă, sgîrciuri de inimă, asmă, aușul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, reoală la mîni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii Unde ori ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”, de ore-că „Chasul-Volta” stăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, fiind cănd aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și ceretat. Deja înfăptuirea crucei mele electro-magnetice o recomandă deosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor
folosibil la morburii, cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă

Expediție din centru și locul de vîndare pentru țară și străinătate etc

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34,
colțul strada Kálmán.